

616 [Fittinghofs, barom]

M a h z i b a,

f à

no affins fehras warr fargatees,

un

fo paschâ affins fehrâ darrigt buhs, fa

no tabs aikal warr isglahbtees,

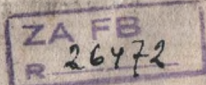
Teem Satweeschem yar labbu sinnama darrita.

Lehrpatê 1807.

Gespecks no M. G. Grenzius.

Ar Augstās Kēiseriskās Gramatu Teefas
Weblešhanu.

616

Ļa affins fehriga scho waffaru muhsu
widdsemē dauds weetās rahdijahs. Ar
starp semneekem wezzi un jauni zilweki, kas
ar scho fehrigu apņemti bij, ir nomirruschi;
wiswairak tapeh3, ka wixai ne sinnaja, kà
no affins fehrigas ja fargahs, un kà at-
kal warr isglahbtees, kad jau ar affini zaur-
eet. Jo us wiffahm muischahm nau dakteri,
kas tuhliht warretu palihdseht. Tapeh3 tohp
schè mahzihts: Kà no affins fehrigas
buh3 fargatees, un kà teem buhs
turretees, kas jau ar affini zaur-eet.
I. Kà ja fargahs, lai ne teef
affins fehriga.

1. Affins fehriga mehds nahkt no aukstuma,
kad zilweks papreeksch ir bijis sakwi-
dis un peh3 dabbu salt. Tas noteef da-
schureis waffarā, kad peh3 karstas deenas
auksta nakts gaddahs, un semneeks ahra
gull. Tapeh3 waijag tahdā laikā no
aukstuma fargatees, un kahjas un weh-
deru siltu turreht.

2. No negaddigas ehfchanas un dferfchanas arr nahf zaurš wehders un affins fehriga. Tapehž ja fargahs no leekas ehfchanas, wiſſwairaf plaujamā laikā, kad ſemneeks ilgi bij truhkumu zeetis. Sewiſchli ja fargahs no tahdas maiſes, kaſ nau labbi ruhguſi, jeb kaſ nau labbi iſzepta, un no neruhguſcha jeb ſlahba alluſ; tapat arr no ne-gat-tawahm ohgahm, un wiſſadeem ne-gat-taweem ſaiteem kohla augteem. Arr ſlahbs peens nau weſſeligſ, kad to ar ohgahm kohpā ehd.

3. Labbi irr, kad mutti daſchureiſ iſſkallu ar ettiki, kaſ ar uhdeni ſajaukti, un kad iſtabā ar ettiki ſwehrpina.

4. Arr tā warrehs no affins fehrigaſ farga-tees, kad uſ Fruhfahm mehtere hm karſtu uhdeni uſleij, un kad taſ uhdenſ apdiſſiſ, daſchureiſ par deenu no ſcha uhdenſ weenu pilnu ehdamu karrohti ar druſku brendwihna ſajauktu dſerr. Bet kad zilwekam jau affins fehriga irr, tad wiſſch ne drihkt no ſcha dſehreena dſert.

Kad nu zilwekſ ar affins fehrigu wahjſch paleek, tad ſcho fehrigu drihſ warrehs paſiht. Tahds neweffelſ manna leelu ne-ſpehribu eekſch wiſſaſ meefas. Ta galwa

un wiſſi fauli wiſſam eefahf ſahpeht. Wiſſam nahf wemmes. Wiſſwairaf wehders eekſchā ſtipri ſahp. Wiſſch daudſtreiſ zaur-eet, un tee ſuhdi irr ar affini un glohtehm ſajaukti. Kad nu ſchi affins fehriga rah-dahs, tad buhſ

II. ſchahs mahzibas wehrā nemt.

1. Paſchā eefahkumā, pirms wehl trihſ deenas pagahju-chaſ irr, ja dohd tam neweffelam wemjamaſ ſahleſ. Prohti weenam uſauguſcham zilwekam ja dohd uſ reiſi 20 Grahni (grahns irr weens maſ Apteekera ſwars) wemjamaſ ſah-nes. Scho wemjama ſahni ſauz tee Ap-teekeri Ipekaſuana. Weens behrns no 8 jeb 10 gaddeem wez ne dabbu wairaf ka aſtonuſ grahnus no ſchahm ſah-lehm. Maſakſ behrns wehl maſak dab-bu, tapehž ne drihkt ſchahs wemjamaſ ſahleſ doht beſ daktera jeb ziita prahtiga zilweka ſinnaſ. Kad nu taſ neweffelſ pehž ſchahm ſahlehm juht, ka wiſſam buhſ ja wemj, tad lai wiſſch dſerr ſiltu kummeliſchu uhdeni.

2. Ta iſtaba un riſa, kur taſ neweffelſ gull, ja turr tihra, un ja wehſina da-ſchureiſ par deenu, ka taſ gairſ weenu,

mehr ffaidrs paleek. Arr ja fwehrpina
ar paeglu = ohgahm un ar ettiki.

3. Labbi ja fargahs tahdam neweffelam no
aukftuma. Tapehz ne waijag palaisf,
fa wiasch no rijas jeb istabas iseet ah
ra, kad winaam fewis pehz ja = eet. Bet
winaam ja = eet us kahdu pohdu jeb zittu
traufu, un tee fuhdi ja ismiett tuhliht
tahda weeta, fa ta smakka ne warr
zitteem zilwekeem kaiti padarriht. Wehl
masak tahds neweffels drihkt no istabas
iseet, kad wiasch apfwihtdis irr. Tat
weeta, fur wiasch fewis pehz eet, ne
buhz ne weenam zittam eet, fa ta as
fins = fehriga zitteem ne peeliptu. Arr ne
buhz tahdam neweffelam zilwekam ar
zittu zilweku kohpa weena gulta gulleht.

4. Das, kas ar affini zaur = eet, ne drihkt
brendwihnu dsert, nei to affins fehrigu
ar wiffadahm nederrigahm sahlehmsa
turreht un to wehderu aisbahst. Ra
barbera = pulwers irr gan labs, bet bes
daktera sinnas to ne buhs tam neweffe
lam doht.

5. Gauschi labbi irr, kad tahds neweffels
dserr kummelischu = uhdeni, un to uhdeni,
kas ar linnsehllu tohp wahrihts un pehz
zaur kahdu autu zaur = speests. Wifslee
lafu labbumu wehl padarrihs tahs ohgas,

to tee lattweefchi sauz mellenes. Schahs
mellenes ar uhdeni ja wahra, un to
fullu no schahm wahritahm ohgahm wais
jag tam neweffelam doht dsert. Arr
warr wiasch paschas tahs wahritas oh
gas ehst, pas pahrpaleek, kad ta fulla irr
isspeesta. Tahdas ohgas warr no wee
na gadda lihds ohtram glabbahst, kad
winaas krahsni kalte, fur maife bij zepta,
un kas nau wairs wiffai karsta. Arr
tas irr weens labs dschreens tahdam ne
weffelam, kad no Apteekes pehrt Sah
lep = saknu = pulweru, un us weenu
lohtu no scha Sahlep = saknu = pul
wera weenu stohpu karstu uhdeni usleij,
un to uhdeni leek stahweht, kamehr ap
dsiffis, fa warr dsert. Wehl lehtaki,
un tif pat labbi un derrigi buhs, kad
baltas stehrkeles nowahra un to fullu
tahdam neweffelam dohd dsert. Te nu
janemm astonus lohtus, jeb zettortumahr
ziaa dattu no schahm baltahm stehr
kelehm, un tahs ar peezeem stohpeem
uhdens kamehr jaleek wirt, kamehr tschetri
stohpi atleek. Tapat arri warr ausu
putru nowahriht, un us weenu stohpu
no schahs ausu putras schlihtstuma pee
maihht to dseltumu no trim it pris
schahm ohlahm. Tad tas lohti labs

dschreens buhs, no ka tas neweffels lai
 dserr, zil pats gribbedams: jo tahdeem,
 tas ar affins laiti guk, daschubahn gan
 dauds gribbahs dserr.

6. Gan tahdeem neweffeleem dauds ne grib-
 bahs ehst. Tomehr ro rehs winneem
 doht meeschu, tummu, jeb to fullu no
 zahu gattas, arr to fullu no fehra, gat-
 las. Bet no rahztaem, Rahpohsteem,
 no zuhku, gattas un no seera jeb ruhgu
 scha peena winneem ja fargahs. Arr
 ne, wahriti abboti un ne, wahritas oh-
 gas narw wesseligas tahda affins fehrga.

See padohmi, kas schè sinnami darriti,
 dauds weetas un fewischki arridsan Alluknes
 basnizas, walsti dauds zilwekeem irr palihd,
 seischki, kas ar affins fehrgu wahji gulleja.
 Kas schahs mahzibas wehra lits, tas drihs
 atsihs, zil labbas tahs irr. Gan labbaki
 irr, tad tur, kur prahstigs dakters turumã
 irr, pee tahda sarou patwehrumu mekle.
 Bet ka wehl dauds muischahm widdsemme
 tahdi dakteri truhst, tad effam mehs teem
 latweescheem par labbu scho grammatiaii lit-
 fuschki drikkcht un isdalloht.

Alluknes, tai 1. Sept. mehnesi, 1807.

Baron Vietinghoff, Rühl,
 Alluknes - Dsintskungs. Alluknes un Seltina brand-
 su mahzitas.